

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619200399
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7619200399.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu Mgr. Miloša Greguša a JUDr. Jany Dudíkovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti Q.: N. nar. X.X.XXXX a X. nar. XX.X.XXXX bývajúce s matkou zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, pracovisko Levoča, detí rodičov: Z. Q. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v M. č. X v V. Q. a Q. Q. nar. X.X.XXXX bývajúceho na A. ul. č. XXX v X. nad A. právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou - Ján Buroci, s.r.o. so sídlom na ul. Za šestnástkou 17 v Spišskej Novej Vsi v konaní o zníženie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 23.9.2020 č.k. 3P/17/2019 - 136 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného a o trovách konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného, zastavil konanie o zvýšenie výživného a o trovách konania rozhodol tak, že účastníkom konania nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Proti výroku, ktorým súd zamietol návrh otca na zníženie výživného podal odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v tejto časti zmenil tak, že mu zníži výživné na mal. X. na 70 Eur mesačne a na mal. N. na 80 Eur mesačne. Uviedol, že odobraním vodičského oprávnenia je obmedzený v dosahovaní vyššieho ohodnotenia v práci. Z uvedených dôvodov apeloval na matku a vzájomnú dohodu, aby mu mohlo byť v rámci exekučného konania vrátené vodičské oprávnenie a mohol tak uhradiť dlžné výživné. Matka je napriek tomu pasívna a kladie mu prekážky, aby nemohol vyrovnat' svoje dlhy. Namietal, že súd prvej inštancie vychádzal z potenciality jeho príjmov bez toho, aby pri každej voľnej pozícii zisťoval, či sa na jej obsadenie nepožaduje vodičské oprávnenie. Bez neho totiž nemôže v lese vykonávať lepšie platené miesta. Zamestnávateľa ho odmietajú prepravovať do lesa a žiadna verejná doprava tam nechodí. Princíp potenciality príjmov podľa neho neznamená nejakú vzdialenú možnosť dosiahnutia vyšších príjmov, ale toto dosiahnutie musí byť aj reálne na danom trhu práce. Poukázal na svoje pasíva, ktorým súd nevenoval žiadnu pozornosť a bližšie ich konkretizoval. Dodal, že nevlastní žiaden nehnuteľný, ani hodnotný huteľný majetok. Vysvetlil, že jeho dlhy vznikli ešte za spolužitia s matkou. Uviedol, že o deti má záujem, stýka sa s nimi napriek tomu, že si to ich matka nepraje. Podľa možností im občasne dáva darčeky. Zníženie výživného požaduje len dočasne kým sa neskončí exekúcia, nezíska vodičské oprávnenie a zvýši sa mu príjem. Záverom dodal, že súd opomenul zohľadniť aj to, že jeho príjem bude podliehať zrážkam zo mzdy v rámci prebiehajúcich exekučných konaní.

3. Kolízny opatrovník navrhol potvrdiť napadnutý výrok rozsudku ako vecne správny. Uviedol, že zníženie výživného nie je v záujme mal. detí. Otec v konaní nepreukázal žiadnu objektívnu prekážku, ktorá by

mu bránila zamestnať sa na riadny pracovný pomer. Má za to, že otec sa zámerne vyhýba pravidelne platenému zamestnaniu a výhod, ktoré z neho vyplývajú z dôvodu jeho dlhov, ktoré si spôsobil vlastným pričinením. Pomery u mal. detí sa zmenili, výživné bolo naposledy upravované pred 3 rokmi. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť a trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Túto vyživovaciu povinnosť si otec dlhodobo neplní.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla tiež potvrdiť napadnutý výrok rozsudku ako vecne správny. Uviedla, že s otcom nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2015 a už odvtedy je pasívny voči svojim vyživovacím povinnostiam. K odvolacím námietkam otca uvádza, že nebyť jeho nezodpovedného prístupu, vodičský preukaz by mu nebol odobratý. Poprela, aby sa otec zadlžil počas ich spolužitia, vtedy sa záväzky voči zdravotnej a sociálnej poisťovni riadne uhradili. Nemá potrebu klásť prekážky, aby mohol otec vyrovnáť dlhy. Po rozvoje dokonca poskytla otcovi aj čas na uhradenie výživného, s ktorým meškal. Keďže tak neurobil a neuhradil ani časť z dlžného výživného, bola nútená riešiť situáciu. Akákoľvek komunikácia zlyhávala od začiatku. Nepraje si, aby ju otec vykresľoval ako človeka, ktorý deťom bráni v ich styku s otcom. Upresnila, že otec nevyužíva možnosť stykať sa s deťmi podľa právoplatného rozhodnutia, za 5 rokov sa s deťmi stretol len zopárkrát aj to nedodrжал stanovený čas. Uviedla, že z vlastnej iniciatívy odváža mal. deti ku vlaku, kde pre nich príde ich starý otec, ktorý má s deťmi dobrý vzťah. Otec doposiaľ neuhradil nič z výživného, ani časť zo svojich dlhov. Akékoľvek vyjadrenia otca, že ak by sa zbavil dlhov, prispieval by maloletým bez rozhodnutia súdu vyššie výživné, považuje za výsmech. Doposiaľ sa neprejavil ako zodpovedný človek, nie je žiaden predpoklad, že sa tak stane. Na záver uviedla, že na trhu je dostatok pracovných miest vhodných pre otca, je flexibilný, neobmedzuje ho starostlivosť o deti, žije sám a nič mu nebráni zamestnať sa kedykoľvek a kdekoľvek bez akýchkoľvek obmedzení.

5. Kolízny opatrovník sa vo vyjadrení stotožnil s vyjadrením matky.

6. Otec v odvolacej replike ku vyjadreniu matky uviedol, že má záujem o mal. deti podľa toho ako situácia dovoľí, aktuálne si matka ich styk neželá. Kolíznemu opatrovníkovi vytyka, že nevedie matku k zmene postoja, aby si s ním deti mohli vybudovať hlbší vzťah. Záverom poukázal na svoje reálne majetkové pomery a príjmy.

7. Výrok rozsudku o zastavení konania o zvýšení výživného nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

8. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

11. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutie o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65, § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania a správne rozhodol o zamietnutí návrhu na zníženie výživného od otca pre mal. deti. Súd prvej inštancie vzhľadom na predmet konania, ktorým je zmena rozhodnutia o výživnom správne porovnával pomery v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom v roku 2016 s pomermi existujúcimi v čase jeho aktuálneho rozhodovania o návrhu otca na zníženie výživného v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine a nepochybil, ak ustálil, že nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov otca, ktoré by mu znemožňovali plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom v doposiaľ určenom rozsahu 160 Eur mesačne pre mal. X. a 140 Eur mesačne pre mal. N.. Úvahy súdu prvej inštancie týkajúce sa posúdenia zmien pomerov, ktoré nastali u účastníkov konania od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. To, že rozhodnutie súdu a úvahy, ktorými sa riadil pri jeho vydaní, nie sú v súlade s predstavami otca, nečinia rozsudok nesprávnym, nezákonným či neodôvodneným. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené.

16. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už aj v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a otec ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o jeho návrhu na zníženie výživného. Pokiaľ ide o pomery otca, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného pracoval ako samostatne zárobkovo činná osoba vykonávajúca prácu v lese s príjmom 1.300 Eur v hrubom. Už v tom čase mal dlh v Sociálnej poisťovni a neplnil si ani svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom. V súčasnosti otec aj naďalej pracuje ako samostatne zárobkovo činná osoba a vykonáva prácu v lese avšak s oficiálne nižším príjmom, pretože prišiel o vodičské oprávnenie. Odvolací súd dospel k presvedčeniu, že súd prvej inštancie správne aplikoval ust. § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine, z ktorého vyplýva povinnosť súdu prihliadať na potencionálne príjmy povinného rodiča, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdá výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne ak na seba berie neprimerané majetkové riziká. Na zníženie alebo stratu príjmu povinného rodiča je možné preto prihliadnuť len v prípade preukázania dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia rodiča, ktorým môže byť napríklad preukázateľne výrazné zhoršenie zdravotného stavu znemožňujúce jeho doterajší výkon práce, skončenie pracovného pomeru z organizačných dôvodov, prípadne zníženie príjmu opäť z dôvodu na strane zamestnávateľa a podobne, teda dôvody, ktoré povinný rodič nemôže ovplyvniť. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že otec sa do svojej aktuálnej situácie dostal výlučne svojím vlastným zavinením, pretože si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť, v dôsledku čoho prišiel o vodičské oprávnenie a tým aj o lepšie platené miesto v lese. Otec ani v odvolacom konaní nepreukázal žiaden dôležitý dôvod, ktorý vznikol objektívne bez jeho zavinenia, pre ktorý už nemôže dosahovať príjem, z ktorého mu súd určil výživné pre mal. deti v čase predchádzajúcej úpravy výživného. Odvolací súd neuveril otcovi, že zastavením exekučného konania a prinavrátením vodičského oprávnenia by sa zmenil jeho postoj k plneniu jeho vyživovacej povinnosti a úhrade dlhov, pretože otec si svoju povinnosť neplnil dobrovoľne ani predtým, t.j. ani vtedy, keď ešte proti nemu nebolo vedené exekučné konanie a nemal takú výšku dlhov ako v súčasnosti.

Z uvedených dôvodov odvolací súd vychádzal pri posudzovaní možností a schopností otca z príjmu, ktorý dosahoval v čase predchádzajúcej úpravy výživného, pričom zároveň konštatuje, že tento príjem otec reálne mohol na trhu práce dosahovať, ak by neuprednostňoval svoju vlastnú osobnú spotrebu pred plnením svojej vyživovacej povinnosti voči mal. deťom. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na § 62 ods. 2 Zák. o rodine, podľa ktorého potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne keď si rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a príspeje v primeranej miere na potreby svojho dieťaťa. Každý rodič má totiž povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Z uvedených dôvodov sa ani odvolací súd nemal potrebu zaoberať pasívami otca, ktoré vznikli podobným spôsobom ako jeho dlh na výživnom. Odvolací súd konštatuje, že výživné 160 Eur mesačne pre mal. X. a XXX Eur mesačne pre mal. N. zohľadňuje iba malú časť ich nevyhnutných potrieb a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj ich výživy na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre ich všestranný rozvoj. Znížením výživného na otcom navrhovaných 70 a 80 Eur mesačne by sa presunula zodpovednosť za zdravie a život mal. detí na matku, ktorá si svoju vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne nielen v peňažnej forme, ale aj formou osobnej starostlivosti a takáto situácia by nepochybne bola v rozpore so Zákonom o rodine, morálkou a spravodlivosťou.

17. Pretože konajúci súd správne rozhodol aj o trovách konania, odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie doplnil ďalšie dôvody.

18. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).